

**Konferencja „Znaczenie ustawodawstwa Justyniana
w kształtowaniu europejskiej kultury prawnej. Refleksje
w 1450. rocznicę śmierci cesarza”
Białystok 21-22 maja 2015 r.**

W dniach 21-22 maja 2015 r. odbyła się w Białymstoku konferencja pt. „Znaczenie ustawodawstwa Justyniana w kształtowaniu europejskiej kultury prawnej. Refleksje w 1450. rocznicę śmierci cesarza”. Jej organizatorem był Zakład Łacińskiej Kultury Prawnej Katedry Nauk Historyczno-Prawnych i Komparatystryki Prawniczej Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku.

Celem konferencji było przybliżenie działalności cesarza Justyniana I Wielkiego na polu ustawodawczym i ukazanie wpływu, jaki wywarły przeprowadzone przez niego reformy na kształtowanie się kultury prawnej Europy.

W budynku białostockiego Wydziału Prawa zgromadzili się przedstawiciele kilku ośrodków akademickich, którzy przedstawili wyniki swoich badań dotyczące przedmiotowej problematyki. Uroczystego otwarcia konferencji i powitania uczestników dokonał ks. dr hab. Florian Lempa, prof. Uniwersytetu w Białymstoku, kierownik Zakładu Łacińskiej Kultury Prawnej. Pierwszy dzień obrad rozpoczął swoim wystąpieniem prof. dr hab. Bronisław Sitek (Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej w Warszawie), *Omnem legum tramitem, ... ita esse confusum, ut in infinitum extendatur et nullius humanae naturae capacitate concludatur*. Analizował w nim ogłoszoną przez Justyniana 15 grudnia 530 r. konstytucję *Deo auctore*, która dała początek pracom nad ułożeniem *Digestów*. Następnie uczestnicy mieli okazję wysłuchać referatów gości przybyłych z *Università degli Studi di Bari Aldo Moro we Włoszech, dotyczących takich zagadnień, jak: prof. Maria Luisa De Filippi, Analogie e differenze tra il Digesto giustiniano ed i Fragmenta Vaticana; prof. Michele Indelicato, La dimensioni etiche del Codice di Giustiniano; prof. Ferdinando Parente, La persona come homo: evoluzione e tutele*. Kolejne prelekcje wygłosili ks. dr Piotr Sadowski (Uniwersytet Opolski), *Status prawny osób niesłyszących i niemówiących w Corpus Iuris Civilis Justyniana* i dr Sławomir Kurska (Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej w Warszawie), *Znaczenie reform Justynian dla prawa spadkowego*.

Drugi dzień obrad rozpoczął mgr Stefan Karolak (Europejska Wyższa Szkoła Prawa i Administracji) odczytem *Justynian I Wielki i poszukiwanie zagubionej sprawiedliwości. Po nim głos zabierali kolejni prelegenci, których referaty koncentrowały się wokół następujących kwestii: dr Aleksandra Szymańska (Uniwersytet Wrocławski), O średniowiecznym podziale Digestów; dr Ireneusz Jakubowski (Uniwersytet Łódzki); Cesarz Justynian, człowiek i prawodawca w opinii Tadeusza Czackiego; ks. dr*

hab. Florian Lempa (prof. Uniwersytetu w Białymstoku), *Recepcja prawa justyniańskiego o przedawnieniu w Kodeksie Prawa Kanonicznego i Kodeksie Kanonów Kościołów Wschodnich*; dr Andrzej Chmiel (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej), *Zasada crimen extinguitur mortalitate w prawie rzymskim*; dr Przemysław Kubiak (Uniwersytet Łódzki), *„Czynny żal” w świetle konstytucji cesarskich*; dr Krzysztof Szczygielski (Uniwersytet w Białymstoku), *Prawo rzymskie w pracach Komisji Kodyfikacyjnej Rzeczypospolitej Polskiej przygotowującej Kodeks zobowiązań*. Dodać trzeba, iż w programie konferencji przewidziane było także wystąpienie mgr Iwony Krzemińskiej z Uniwersytetu Warszawskiego, *Prawo finansowe i polityka finansowa w czasach cesarza Justyniana*, która jednak z przyczyn losowych nie mogła dotrzeć do Białegostoku.

Prezentowane wystąpienia spotkały się z dużym zainteresowaniem uczestników, czego dowodem była żywa dyskusja toczona po zakończeniu poszczególnych sesji. Odnotować też należy, iż konferencji towarzyszyła wystawa poświęcona osobie bizantyjskiego cesarza, którą tworzyły następujące działy tematyczne: *Justynian i jego prawodawstwo w dziełach sławnych Polaków*; *Justynian i jego prawodawstwo w malarstwie, komiksie i kaligrafii*; *Justynian i jego prawodawstwo w filatelistyce, filokartystyce i fonotelistyce*.

Krzysztof Szczygielski